

Tool Observeren van FT-activiteiten tijdens het onderwijs

Aantekeningformulier lesobservatie

Algemene informatie

Hogeschool en opleiding:	
Naam observant:	
Naam geobserveerde docent:	
Geobserveerd vak/les/bijeenkomst:	
Aantal studenten:	
Type les (college, werkgroep, leerteam, instructie, zelfstandig werken, samenwerken etc):	
Plaats les in het grotere geheel (van cursus/module/leerlijn etc):	
Datum en tijd:	
Persoonlijk FT-leerdoel van de docent (indien van toepassing fasen FT-cyclus):	

Typ / schrijf hieronder je waarnemingen tijdens de les. Doe dit zo concreet mogelijk. Dus niet "docent benoemt leerdoelen", maar noteer dan ook hoe de docent dit doet (bijvoorbeeld: schrijft leerdoelen op het bord, stelt vraag over de leerdoelen aan 2 studenten, enz)

Wat zie/hoor je de docent doen als het gaat om de FT-activiteiten en welke middelen gebruikt hij daarbij?

Wat voor reacties merk je bij een student en/of meerdere en/of alle studenten? Wat zeggen/doen de studenten en wat vinden ze?

Bespreekformulier lesobservaties

Classificeren door de observator

Observator: kruis in de tabel hieronder aan welke voorbeelden van FT-gedrag je hebt waargenomen. Per fase van de FT-cyclus zie je VOORBEELDEN van FT-gedrag. Het is dus normaal om niet alles aan te kruisen. Plaats daarna je aantekeningen bij één van de vijf fasen. Volgens WACKER heet dit Classificeren. Probeer in je aantekeningen te verwijzen naar de aangekruiste gedragingen en beschrijf zo concreet mogelijk HOE de docent dat gedrag laat zien. Neem hier als observator even de tijd voor, voordat je de observatie samen gaat bespreken.

Fase 1: verwachtingen verhelderen	
Voorbeelden van docentgedrag	
	1. De docent bespreekt met studenten de leerdoelen van de les.
	2. De docent bespreekt met studenten de leerdoelen voor een langere periode (bijv. een lessenreeks, module, semester, jaar).
	3. De docent bespreekt met studenten waarom leerdoelen en het behalen ervan belangrijk zijn.
	4. De docent gaat na of studenten de leerdoelen begrijpen.
	5. De docent bespreekt met studenten waar een goed uitgevoerde opdracht aan moet voldoen (succescriteria).
	6. De docent laat studenten zelf succescriteria opstellen.
	7. De docent gebruikt voorbeelden van verschillende kwaliteit om te laten zien hoe de uitvoering van een opdracht eruit ziet.
Aantekeningen uit de lesobservatie:	

Fase 2: studentreacties ontlocken	
Voorbeelden van docentgedrag	
	8. De docent gebruikt verschillende FT-methodieken om te ontdekken wat alle studenten kennen en kunnen.
	9. De docent gebruikt <u>formele</u> FT-methodieken, zoals oefentoetsen, concepten en presentaties.
	10. De docent gebruikt <u>informele</u> FT-methodieken, zoals observaties en (door)vragen stellen.
	11. De docent zet verschillende FT-methodieken in om zicht te krijgen op de misconcepties van studenten.
	12. De docent vraagt studenten om hun reacties uit te leggen of toe te lichten.
	13. De docent laat studenten hun reacties aan elkaar uitleggen of toelichten.
Aantekeningen uit de lesobservatie:	

Fase 3: leerlingreacties analyseren en interpreteren

Voorbeelden van docentgedrag

14. De docent gebruikt digitale middelen om reacties van studenten te analyseren, zoals een Kahoot/Socrative-app of een digitale leeromgeving.
15. De docent vergelijkt het werk van de studenten met de criteria van de opdracht (succescriteria).
16. De docent laat studenten zelf hun werk vergelijken met de criteria van de opdracht (succescriteria).
17. De docent laat studenten elkaars werk vergelijken met de criteria van de opdracht (succescriteria).
18. De docent gaat in gesprek met studenten om hun reacties te begrijpen en te duiden.

Aantekeningen uit de lesobservatie:

Fase 4: communiceren met studenten over resultaten

Voorbeelden van docentgedrag

19. De docent bespreekt de sterke punten van de hele klas.
20. De docent bespreekt de verbeterpunten van de hele klas.
21. De docent bespreekt de sterke punten met groepjes en/of individuele studenten.
22. De docent bespreekt de verbeterpunten met groepjes en/of individuele studenten.
23. De docent laat studenten hun eigen sterke punten en verbeterpunten benoemen.
24. De docent laat studenten sterke punten en verbeterpunten van elkaar benoemen.
25. De docent geeft studenten feedback tijdens het uitvoeren van een opdracht.
26. De docent biedt studenten hulpmiddelen voor het geven van goede feedback aan elkaar.

Aantekeningen uit de lesobservatie:

Fase 5: vervolgacties nemen: onderwijs en leren aanpassen

Voorbeelden van docentgedrag

27. De docent laat studenten hun werk verbeteren na het krijgen van feedback.
28. De docent bedenkt met studenten welke stap ze de volgende keer gaan zetten in hun leren.
29. De docent laat studenten zelf bedenken welke stap ze de volgende keer gaan zetten in hun leren.
30. De docent laat studenten met elkaar bedenken welke stap ze de volgende keer gaan zetten in hun leren.

Aantekeningen uit lesobservatie:

Samen bespreken

Ga vervolgens met elkaar in gesprek over de observaties en de classificering in de vijf fasen van de FT-cyclus. Het gaat erom dat de observator een objectief beeld geeft van wat hij/zij heeft waargenomen en dat de geobserveerde zich daarin herkent:

- Wat heeft de observator gezien?
- Is dit herkenbaar voor de geobserveerde? Of zijn dingen wellicht niet goed overgekomen of werd het anders bedoeld?

Vul samen de tabel hieronder in. Een belangrijk criterium voor succes van formatieve toetsing is het doorlopen van de hele FT-cyclus. Neem daarom in jullie bespreking alle fasen van de FT-cyclus mee, ook al heb je misschien niet alle fasen in de FT-cyclus ingezet of geobserveerd. Als een fase uit de FT-cyclus niet aan bod is gekomen, noteer dat dan ook zo in de tabel hieronder. Maak bij het geven van feedback ook gebruik van de voorbeelden van docentgedrag uit het observatieformulier.

	Welke feedback ontvang je van de observator?	Wat ga je concreet aanvullen / veranderen in een volgende les?
Fase 1		
Fase 2		
Fase 3		
Fase 4		
Fase 5		
Samenhang tussen de fasen:		

Wat zegt dit over jouw persoonlijke FT leerdoel? Hoe kun je hier concreet een volgende stap in zetten?